

й рвуться по цілому, то нашу діржаву кинешо він і зовсім може випорозжити, не здобувши й сам на тому ані трохи.

Мені здається, що наше теперішнє становище не виключає ще для нас можливості звернути з того напрямку шляху імперіалізму, який вже вирізняється перед нами в тумані невідомої будуччини. Треба тільки ясно поставити перед собою мету—чого ми власне хочемо. Чи тільки власної державності хоч би там що—такій, яка б стала за деспотичну й гнітючу суботу для нашого народу, чи добра тому самому народові, який міг би ту суботу на свою користь і вітку обернути. В першому разі напрам вибрали ми відповідний, але тоді нема чого вже оглядатися назад і звинувачувати себе за хаманію цієї ідеології, яка ще в неможовині держиться на наших плечах. В другому разі треба уважно переглянути нашу стосунку до сусідів і найкраще в тому перегляді керуватися старими рахунками: перечитавши книгу старих рахунків, повинні ми новий баланс складати. Для мене особисто баланс цей і тепер мислиться в тому самому розумінні федерації, який Україна захоплювалася рік тому. Це не значить, що під федерацією я маю на увазі всяку діку розумію зв'язки з старими центрами,—звичайно, ні; але так само звичайно й їх не треба заздати, вищляючи з усяких можливих комбінацій, і як що там знайдуться якісь справді державні, не большевські, а ширше-федеративні елементи, з якими можна б серйозно про новий уклад стосунків говорити, то тим краще. Однікати їх, хоч би там що, теж не годиться.

Часто мені згадувалася протягом останнього року і тепер стоїть у мене перед очима остання сторінка з оповідання Л. Толстого „Много ли человеку земли нужно“. Свіжих вже не добігло надій до свого щасливого кінця, скільки трупів на порозі досягання в протягнутому вперед рукою—щоб захопити більше—бачили вже ми за цей короткий час російської революції!... І тепер негодуючись тривога в серці ворухиться—добіжимо чи не добіжимо до свого заходу сонця? Знавато широко ми розмахували, знавато багато простору забрали, не рахуючись ні з своїми силами, ні з об'єктивними можливостями. І ще ширше забираємо, то меншають надії на щасливий кінець. І коли б історія,

цей байдужий можливість, не одвела й нашої державності отих фатальних „три аршини“, що належаться звичайно всім, але в першу чергу тим, хто по-над свої сили заїхає, навіть з меншим до ладу не випорашься...
Сергія Єфремова.

3 газет та журналів.

Росія, Поль- Московська газ. „Власть
ща, Укра- Народа“ в ч. 48 умістима
Іна. статтю Л. Козловського п.
з. „Росія, Україна и Поль-
ща“. Російсько-польсько-українські від-
носини зав'язуються в страшний ву-
зол.

Мир, складений у Бресті між Укра-
їною й центральними державами,
вдарив не тільки по Москві, але й по
Варшаві. Австрія, перед якою порозу-
міння з Радом відкривало більш при-
звильні перспективи, ніж обернувся в
триєдине королівство „Австро-Вен-
грия-Польща“, поставила хреста на
Польщі, лавши волю розпорядитися
її долями Німеччині, а Німеччина мир
з Україною скріпила урівноваженим
польською територією.

Мова, очевидно, про Холмищину.
Автор вважає, що перший грізний во-
рог Польщі народився на Україні, —
це український рух, з якого почина-
ється занепад Польщі. Там само Л.
Козловський доводить, що перший
план поділу Польщі виходив з Укра-
їни: це умова 1654 року Богдана
Хмельницького з шведським королем
Карлом X.—Україна по Вислу, а за
Вислою—Прусія. Удар України по
Москві й по Варшаві робить їх спів-
ніжками.

Україна з своїх історичних спроб
міжнародних комбінацій з Турцією,
Кримом, Швецією не виходила пра-
вильно. На думку Л. Козловського ос-
тання комбінація—з Німеччиною теж
не буде для нас щасливою. Алевзру-
нована Росія, залежна Польща та в
будущині неможливо поведома Укра-
їна повинні все-таки складати союз.

Був союз Росії з Україною проти
Польщі („возєєдинєніє Малороссіи“),
був союз Польщі з Україною проти
Росії (по Гадяцькому договору), був
союз Росії з Польщею проти України,
котру вони поділяли між собою на
основі миру, названого вічним, а на
лілі недовговічного. Не було тільки
одного, найбільше потрібного для на-
ста і справжнього незалежного тьох
народів—російського, польського та у-
країнського: їхнього союзу проти Ні-
меччини.

Це все планки і планки надзвичай-
но далекі. Щоб вони не здавалися

простим мрійництвом, треба усунути
з польсько-українських відносин такі
драматичні й тяжкі моменти, що коли
тієїж згадати про їх, то живі рани
на лілі народному гартяться: це Га-
дяцька й Холмищина. Чи ми на їх
колись поміримося із поляками?

Страшний Оскрогілий О. Ябло-
рочі. ковський плаче в Москві
над долею України.

В кожній київській домі, в кожній
середній українській семі люде пере-
живають кошмар.

Ці люде говорять і думають по-
руському.

Ці люде не знають нішої літера-
тури окрім руської...

Майже ніхто з них не вміє пи-
сати по-українському, і рідко хто може
вільно читати на цій ще молодій і не-
складеній мові.

І все-таки, одного доброго для
цих мільйонів живих люде було ска-
зано:

— Ви вже не руські, ви—чужо-
земці.

І все це робиться, щоб уволити
волю „київського домовласника Гру-
шевського“.

А відскли хутора під Київом О.
Яблоновський цього не хоче, і тому
для свого протесту збігшує київську
людність з північчю до кількох мі-
ліонів.

Російська терпимість.

Маємо не тільки міністерство ве-
лелюровських справ, але й „Русский
Союз на Україні“. Нема чого уда-
вати з себе невнятих люде: руські
на Україні мають причини дбати про
своє право й оборону. Але коли чує-
мо крики про систематичне пригно-
чення росіяк, то вірять цьому не
дуже приходиться. Однак сід порів-
няти з станом руських на Україні
права українців у Москві. По украї-
нських справах у Москві призначено
комісара, і цього було досить, щоб
московська українська рада примуше-
на була одразу покінчити політичну
роботу. Замість опіки правопо-
літичного становища українців подамо
краще офіційні норми роботи комі-
саріату, які вдалося раді одновчати в
народних комісарів:

1) Комісаріат по українських спра-
вах яко представництво російського
уряду в Москві, являється органом
російського державного урядового на-
зору за діяльністю українських націо-
нальних організацій, а разом і посе-
реником між російським урядом і
цими організаціями.

2) Доки в особі комісара д. С. Со-
ви-Степняка буде визначено уповно-
важеного сьогочасного українського
уряду, д. Сова-Степняк одправляє комі-
сарські функції по колонії.

3) Доки колонійська національна
організація зостається, як і нині, зло-
літливою, комісаріат у колонійській
справі не втручається; отже, коли б
колонійська влада почала дбати про
якусь поміч українському урядові,
який вороже ставиться до сьогочас-
ної влади совітської в Росії й Ук-
раїні, колонійська українська органи-
зація в Москві підлягає всім можли-
вим, може репресіям, і розпоряджен-
ням комісаріату.

4) Комісаріат не втручається ні
в які радянські справи що до розпо-
рядку коштів, канцелярської, слуха-
рської й помешкання рад. Коли по-
мешкання ради й комісаріату буде
вмістити, то рада й комісаріат користу-
ються ним за обоюсторонньою згодою.

Далі йдуть пункти про видачу ле-
гітимацій, про право комісара поза-
чергового голосу на зборах ради, про
відібрання в раді представництва в
загально-національних справах.

5) Комісаріат сповіщає раду про
всі розпорядження російського і у-
країнського „совітського“ правитель-
ства, які мають відношення до українсь-
кого громадянства в Москві...

Рада Народніх Міністрів.

Новий міністр фінансів.

Відомого в Одесі громадського і
банкового діла Петра Климовича
призначено управляючим міністер-
ством фінансів.

В розмові в нашій співробітни-
ком висловив свої міркування в спра-
ві майбутньої діяльності новопри-
значений управляючий міністерством
фінансів Петро Титович Климович:
„Моя фінансова програма може ви-
ходити виключно із міркування про
фінансові інтереси краю. Становили
фінанси і тільки фінанси метою ді-
яльності відомства фінансів, думаю,
що правильна фінансова політика
все-таки повинна бути втіленою в за-
гальнопольський край й тому до
затвердження моєї програми Радою
Народніх Міністрів я і ступаюся од-
ногодів II виладу. Але країна, в
якій всі політичні погляди з'єднують-
ся у меншу край, а також, в якій
частинках бувшої російської імпе-
рії даво вже немає правильного бюдже-

ту державного життя. Видатен сьла-
чується потребами, прибутки, без
огляду—на незначне багатство нашого
краю,—роботу печатного станка. Там
дає жити не можна. Повинен бути
зроблений бюджет, в якого основу
були б положені дійсні прибутки, які
в порядку чергового призначені бу-
ли б найбільш важними, необхідними
для інтересів держави. Це буде моїм
першим завданням. Печатному стан-
кові повинно бути призначено його
нормальне місце в культурній держа-
ві. Держава може справді і повинна
на випадок потреби користуватися
позиками (займами); це часто зв'язан-
о з найважливішими інтересами дер-
жави і вперод окреслене його буду-
ванню, однак позичка повинні оскуо-
ватися на кредиті держави, з креді-
том певності. Всіх і кожного за за-
трапий десь і робота над зміцнен-
ням кредіту державного, громадського
й приватного буде другим моїм за-
вданням. В цьому, що сказав я вам
так багато, що не знаю, чи міг би
виконати гуртою людей. Але я вірю,
що творчість народів України ви-
звільється в цей великий історичний
момент у всіх галузях державної ді-
яльності.“
(У. Т. А.)

Призначення Л. Бродського і М.
Зайцева.

Радою Народніх Міністрів затвер-
жено Л. Вроцького й Марка Зайце-
ва членами фінансово економічної на-
ради при міністерстві фінансів.
(У. Т. А.)

Фінансові операції.

Радою Народніх Міністрів рішено з
випускаемых грошей задовольнити в
першу чергу потреби міністерства
шляхів, пошти й телеграфу, освіти, а
також міліції. Крім того, видати аск-
люовані 300 тис. карбованців на до-
помогу біженцям.
(У. Т. А.)

Генеральний суд.

Радою Народніх Міністрів ухале-
но ввести в Центральну Раду зміну
першої статті закону про Генераль-
ний Суд в то у зміст, що Генераль-
ний Суд має виконувати всі функції,
що належали досі правительстві
сенатові, а до розв'язання питання
про складання особливих судів, та-
кож функції Головного Воєнного Су-
ду.
(У. Т. А.)

Посол до Румунії.
Вислано
Республіки до Румунії і зазначено

Як не треба викладати історію української культури.

(Києць).

Розглядаючи факти з історії
української культури, звичайно, не
можна обминути всіх тих утжюків,
які завнала ця культура за часи
польської і московської влади, бо
тоді тільки зрозуміти, чому ця
культура розвивалася такою нерів-
ною течією. Через цю нашу автор
про польські утжюки не сказав в
своєй книжці ні словечка, а всяко-
му відомо, що було що сказати.
У нього все зведено до тих заборо-
н та утжюків, які Україна зазна-
ла од московського та російського
панування. Нехай і так: про це
промовчати не слід. Але я поперед
цього підкреслюю ті золоті слова
автора, які зустрічаємо на стор.
237-й: „Що найгірше, всі ці заборо-
ни важким тягарем лягали на
душу свідомих українців. Вони
дратували їх, отруювали душу ім
ненавистю до братів-москалів, од-
вертали їх од московської культу-
ри,—культури близької нам, куль-
тури рідної, бо й ми ж самі добре
доклали до неї своїх рук“. Здава-
лось би, ці слова гарантують, що
автор сам убережеться од роздра-
товання і зневаги, що в його
освітленню фактів ми зустрінемося
тільки з об'єктивністю. На превели-
кий жаль цієї об'єктивності в
книжці автора нема, а навпаки скрізь
ви зустрічаєте без всякої потреби
приведення якісь дрібні і нерідко
дуже непевні докази російського
утишу українцям, а ще більше
цятати про те, які дикі та некуль-
турні були москалі. Не буду пере-
казувати тут всі ці факти, а на
зразок приведу деякі більш ха-
рактерні.

Розказуючи про те, з яким не-
довір'ям дивився московське ду-
ховенство в 17-й віці на українських
люде, автор передає деякі дуже
відомі факти, а закінчає несподі-
вано так: „цей старий погляд мо-
сковський на українців остався де
з чому і досі (?), і московський
старовір ніколи не сяде за стіл
поруч з українцем, не їстиме з
ним з одної миски, не питиме з
одного посуду ще й тепер“ (стор.
135). Чи можна ж для характери-

стики національних відношень по-
сылатися на вчинки старовірів, як
і взагалі, чи м жуть шовіністами
усяких сортів бути показниками
дійсного настроя нації, як що вони
нескладають з себе більшості її?
Важання автора розшукати щось
ганебне для москвичів доводить
його до того, що він, „разсудку
вопреки“, говорять про українське
духовенство, яке „скоса поглядає
на московське“, без усякої потреби
цитую слова Брюховецького про
москалів: „жестокостью своею пре-
вешедють они всеь поганне народы“
(стор. 179). Але найбільш дорого-
цінним перлом цієї генерис з'явля-
ються деякі думки автора про лі-
тературні мови, московську і украї-
нську (стор. 250—255). На невели-
чкім числі сторінок автор без
жадних доказів говорить про те,
як на Україні перша літературна
й мова старо-словянська почала по-
троху одмінюватись, і „вже в 14—
15 віках жива українська мова ве-
лким струмком тече до літератур-
ної“, а в 16 і 17 віках складається
характерна „слов'яно-руська“ мова,
в яку все ширше і ширше входить
народна українська мова. Тоді саме
(з полов. 17 в.) „українці в вели-
кому числі потягли на Москву і
понесли з собою і свою літератур-
ну мову“. Далі йде у автора щось
таке, що дозволяє мені просто
зробити висновок з книжки д. Огі-
єнка,—нехай він сам одповідає за
свою логику.

На Москві була своя літера-
турна мова—церковно-словянська
з основи з дуже малими рисами
мови живої. І з того часу і пішла
боротьба між двома цими літера-
турними мовами. Москва зразу при-
мушує українців кидати свою мо-
ву і пристосовувати до мови
московської... Проте літературна
мова українська не здавалася і ще
більше сунулася по Росії“ (стор.
252—3). Ну, хвалить Бога, заво-
ємо московську мову. Але зараз-
же далі читаємо: „Всі значні письмен-
ники наші тгали тоді на Мо-
скву і там провадили свою куль-
турну роботу; на Москві вони по-
троху забували рідну мову свою і
прималювали мовою московською“
(стор. 253). Пропала, виходить, на-
ша справа! Проте настас явсь му-
медна історія: „У нас на Україні

Москва душить літературну мову
нашу і забороняє нею друкувати
книжки, за те ця мова все суне на
Москву“ (ibid). В кінці кінців ви-
шло так що на Москві складала
нова літературна мова московська,
яку витворили найбільше наші
українці, і таким чином „померла
стара українська літературна мова
і воскресла вона вже літературною
московською мовою“. А тим часом
„жива народна українська мова за
18-й вік простує до літератури
все більше та більше; стара літе-
ратурна мова потроху зникала, по-
троху тягла на Москву, і місце її
заступала вдома мова народна. Ста-
ра наша літературна українська
мова пробувала було вернутися до
нас в Москві, про те її в чужому
вбранні вже не пізнали вдома, не
приняли і не пустили до себе“
(стор. 254). Тут вже і „мудрий Един“
не робереться в цьому хаосі, тим
більше, що фінальним акордом
цієї тяганини лунає така заява ав-
тора: „В 19-му віці в Росії став
дві літературні мови—московська
і українська... Демократичний народ
український одразу взяв собі мову
народну за літературну, тоді як
мова літературна московська дале-
ка була од мови народної і за не-
довгий час свого життя оє, тепер
потроху стає навіть мертвою мо-
вою“ (!?) Далі йти вже нікуди!

Коли-б автор, замість цієї плу-
танини, розказав коротенько, хоч
так, як розказано в книзі С. Єф-
ремова „Історія українського пись-
менства“, про те, як з одного боку
утишка московського уряду, а з
другого—запобігання ласки у цю
уряду нашими-ж таки земляч-
ками зробили те, що Україна роз-
губила мало не всю свою інтеліген-
цію,—то було-б це і зрозумілим, і
правдивим. Наш автор і сам, пере-
скокуючи од одної думки до дру-
гої, говорить про це (стор. 233)
але йому не хочеться рішуче при-
знатись у тому, що ми самі не ма-
ло провини мусимо прийняти на
себе, бо хоч він і зазначає, буди-
мо громада українська, не глядячи
на всі заборони, тихо тягла собі
„Ще не вмерла Україна“ (стор. 223),
та, мабуть, знавато вже тихо му-
кала вона, так тихо, що ніхто і не
чув її голосу. І на превеликий
жаль, як тільки настали інші часи,

так зразу-ж вона заверещала та-
кими гулявими голосами, що хоч
вуха затикай!

Нарешті не можу не одзначити
деяких фактичних помилко.

На стор. 124-й сказано: „Оснору“
нам хутко закрили, і прийшлося
переноситись за кордон. Не гаразд
авторів „Української культури“
не знати того, що такий значний
на Україні журнал, як „Основа“,
не був припинений урядом, а при-
пинився сам, найголовніше через
брак грошей. Про це міг би дові-
датися автор і з таких книжок, як
С. Єфремова (Історія українського
письменства) і М. Грушевського
(Ілюстрована історія України), бо
у обох авторів дуже виразно цей
факт зазначений. Дуже жалко, що
про ті часи „основського“ життя
ми не знаємо подробиць, бо всі
співробітники цієї редакції не за-
лишили нам своїх ні спогадів, ні
заміток, але ж це факт, що „Осно-
ва“ загинула через провину її про-
водирів. В моєму зібранні матері-
алів єсть лист М. Левченка до П.
Куліша (28/11 1863 р.), де читаємо:
„Буду Вась покортійше просить
зв'язатись меня, н'бть-ли надежды
на издание українского журнала.
Вь прошлом году при октябрьской
книжкѣ „Основи“ мнѣ было при-
слано коротенькое объявление объ
изданіи этого журнала въ нынѣш-
немъ году, и цѣна объявлена з р.
с. Я послалъ эти деньги, но ни
журнала, ни денегъ обратно и ни-
какого уведомленія отъ редакціи
„Основи“ не получалъ.“

На стор. 206-й розказано так,
що виходить, буди-мо і байки Глі-
бова, і статті П. Єфименка в офі-
ційних „Черниговскихъ Вѣдомос-
тяхъ“ друкувались до 1847 року,
коли „Черниг. Вѣдом.“ до 1847 р.
не видавались зовсім, а Глібов та
Єфименко ще не виявлялись на лі-
тературній ниві.

На стор. 121—2 говориться про
те, що народ український „дав ве-
лику няку славнихъ дослідників
наукових“. Серед них автор хоче
нагадати тільки „славні прізвища
українських професорів“. До цих
професорів зачисляє він і таких,
які, на превеликий жаль, не були
професорами, хоч і мали на те пра-
во (П. Житецький, Франко), а теж

і таких, які ніколи не були і не
могли бути на професорській поса-
ді, бо не мали потрібних на не ді-
пломів (Д. Пильчиков, П. Чубин-
ський). А між тим П. П. Чубинсь-
кого, якого життя істориків украї-
нської культури слід би знати, ав-
тор рішучо зачисляє в професори
і на сторінці 214-й уміщає портрет
його з підписом „Проф. Павло Чу-
бинський, видатний україн. вчений
етнограф“.

Зроблю по дорозі ще одну ма-
леньку поправку: серед професорів
названий Балуданський (перший ректор
петроград. університету). Фамілія
його Болуданський, родом з
Угорщини.

На стор. 216-й зустрічаємо зов-
сім вже незрозумілу для нас річ.
Викладаючи в вільній Україні уні-
верситетський курс про українську
культуру, чи можна ж проминути
ім'я М. П. Драгоманова і неупини-
тись на освітленню його культур-
ної і політичної праці для Укра-
їни? Драгоманов—це окрема і дуже
значна глава в історії україн-
ської культури. І що-ж? Дій Огі-
єнко умістив тільки портрет
Драгоманова з коротеньким пінісьом,
в якому зазначає, що він „мусів
вихити за кордон, професорував у
Сербії (!?) і помер на чужій зем-
лі“. Це вже, як казав Курбський в
листі до Івана Грозного, „не томо
ученимъ и искуснымъ мужемъ, но
и простымъ, и дѣтямъ съ удивлені-
емъ и смѣхомъ!“

Закінчу свої замітки про книж-
ку Д. Огієнка, ще коротеньким пи-
танням. Що думає автор, помітив-
ши на обклашці книжки про украї-
нську культуру малюнок, де між
іншим бачимо відомого „Мамая“,
але в тій редакції, під якою завжди
буває підпис: „козак—душа прав-
дивая, сорочка не має; коли не п'є,
так куму б'є, а все не гуляє“?

Малюнок на обклашці звичайно
символізує ґрунтовну думку, що
проводиться в книжці. Добра-ж тут
вийшла символізація!

Коница.

Москва пожвавлення конями доведє вже до 100 пудів у день.

Земгор.

Комітет земсько-городського союзу розв'язано.

Призначені члени комітету большевичів.

В Росії.

Кострома.

В Костромській губ. безробіття. Робляться заходи для організації громадських робіт.

На залізницях.

В Самарській та Нижегородській губерніях колії забиті поїздами з ешелонами вояків, що поспішають до фронту од "свещенної" війни.

Голод в Рязанській.

На всіх фабриках Рязанської губ. серед робітників почався голод.

Лісові артілі.

Народні комісари продають ліси лісовим трудовим артілям, які вже рубують ліси в Вологодській, Новгородській, Оломенській, Нижегородській та Архангельській губерніях.

Чайний голод.

В Астраханській губ. чайний голод, який викликає заколоти й руйнує рибальський промисел.

Тверді ціни.

Челябінська харчова управа підняла ціни на хліб, проти чого протестує харчовий комісар з погрозою революційним судом.

На піаночі.

Північні російські харчові управи на з'їзді в Москві встановили, що 1) хліб приходить на північ в надто малому числі, 2) людина голодує, 3) повний голод близько, 4) зять голодний тиф, випадки смерті од голоду в великому числі, 5) людина домагається права самостійних заготовок, 6) заготовки в Сибіру нікчемні, 7) Великоросія жити своїм хлібом за неврожаєм в Надвожжінні не може, 8) місцеві союзи касують тверді ціни, 9) на місцях—повна незгода всяких органів, 10) транспорт руйнує завантажені вугілля, 12) наслідки заморозки 10 мільйонів пудів заготовлено тільки 700 тисяч пудів.

Комітети.

Народні комісари дістають повідомлення в що губерніях Астраханській, Вітебській, Казанській, Московській, Новгородській, Пензенській, Смоленській, Тульській земельні комітети зливаються з радами селянських депутатів. Порубку лісу ніби припинено.

Бюрократ про совітську владу.

В Петербурзі один з товаришів міністра тимчасового уряду прочитав фінансистам доклад, в якому доводив, що большевизм свій державний апарат приводить до ладу та що большевизм у Росії почувить глибоке коріння. Тяжко вадит большевизм тільки глибока некультурність. Для правла лівого елемента треба, щоб власть перейшла скоріше до анархістів, тоді європейський пролетаріат дістане наочну науку не братися до влади.

Большевики й анархісти.

В Вороніжці посварились большевики з анархістами. 24 марта були вже викотили на вулицю гармати, вийшли ватаги на бій, але на чомусь стало замиріння.

Різанина.

В Павловську селяне повстали проти червоної гвардії. Кулеметами селян розігнало.

Вобровський совіт об'явив бандитом с.р. Метєва, який на чолі селян напав на реквізиційну ватагу.

Розстріл.

В Астрахані власник кінотеатра Даниїлин за те, що одмовився платити 40 % вадового прибутку на організацію совітської армії, розстріляний коло свого театру.

М. Терещенко.

В Петербурзі єсть відомості, що бувший міністр Терещенко—уже в Англії.

Старі чиновники.

На зборах петроградської комуні Зянов'єв заявив, що скріплення совітської влади дозволяє вже безпечно запрошувати на службу бюрократів і чиновників старого режиму,—вони, як спеціалісти, будуть користі пролетаріатові.

Старовина.

Народні комісари мають вісті, що в Східній Сибіру, Фінляндії та Архангельську єдять відомі в середі антиквари та перепродавці старовини, до яких зводиться сила розграбованого музейного добра.

Совітська армія.

Не вважаючи на певність большевизмських генералів збіра і за два місяці 1 мільон війська, танкс досі їде мляво. В Москві й губ. записалось 350 чол., в Калузі—700, в Нижегородській—1.200, в Черніговській в північних повітах по 500 чол., в Вороніжській—до 75 чол., в кожнім повіті, в Тульській—2000, в Харківській—1600, в Рязанській—750 чол., у Влади прес'її приймаються 5—6 чол. що-дня, в Костромській—700, в Москві—11 тисяч.

Вісти з краю.

— Нова газета. В Одесі виходить нова українська щоденна політично-громадська газета "Вільне Життя". Видає Т-во "Соціалістична Просвіта".

— Убивство отряда з 13-и чоловік. Губернському житомирському комісару телеграфують про те, що весь отряд з 8-и українських салдатів й 5-и німецьких, який прибув в с. Довгий-Ліс овручеського повіту для розроблення населення убито селянами під час сну.

— Становище на Чернігівщині. З певних джерел повідомляють, що найбільші околиці м.м. Кропивця й Новгородівської ще й досі під большевизмським пануванням. В м. Ямполь живе комісар—салдат-дезертер Біленький, якого прислав Ремьов; він наповнив своїми бандами всі найбільші села. У населення беруть хліб і скотину без усякої платні, а у замовних селян одбирають навіть гроші. Всіх бунтівних салдатів силоміць вербують в отряди "красної армії", що формує Біленький. Він розповсюджує відомості, що то йдуть не німці, а переодягнені в німецькі мундїри офіцери, кадеты й "буржуї".

В північній частині чернігівської губ. до цього часу лишаються большевики, серед яких багато матросів. Ці большевики ведуть уперту агітацію по селах, що лежать далеко од вїйска. Вїйскові отряди, яких послала розробити села, зустріли в селах озброєний опір. Серед вїйска є вбати.

ТЕЛЕГРАМИ.

Офіційне повідомлення українського генерального штабу. 5-го квітня.

Північний фронт. Нчого нового. Східний фронт. Ми взяли Краснокутськ. Є відомості про те, що український большевизмський "совіт народних комісарів" утік з Харківка в Сизрань.

Німецьке офіційне повідомлення. 5 квітня.

ЗАХІДНИЙ ФРОНТ. Вчора ми наступали на участок на південь од Соми та по обох берегах Морея і вибили супротивника із його дуже закріплених позицій. Англієцьке та французьке резервне вїйсько перейшло в контр атаку. Натис їх відбито нашим вогнем. Після упертого бою ми взяли участку ліса на піаночі і південному сході од Вільє Врентоньє, які є на західному березі Авр Кастель та Гай.

Супротивник на всім фронті бився в одчає. Через це його втрати були надзвичайно великі. Ми взяли кілька тисяч полонених. Дізнано, що армія генерала Гут'є за час од 21 по 28 березня взяла 51.218 полонених та 729 гармат. Таким чином ми взяли за весь час нашого наступу більш 90.000 полонених та 1300 гармат.

В помсту за обстріл французами Лаона, де було наше вїйсько, ми бомбардували Реймс. Після удачної атаки на Шампань та на схід од Мааса ми взяли полонених. Коло Вердена огневі бої, що збільшились за день, продовжуються і вночі.

СХІДНИЙ ФРОНТ. На Україні ми забрали у ворожих банд на залізниці Полтава Костянтинівград 28 вагонів, погужених французькою зброєю і більш мільона артилерійських припасів. Вїйсько, що наступав Дніпровською долиною взяло з бою Катеринослав.

АЗІАТСЬКИЙ ФРОНТ. Німецьке вїйсько в союзі з турецьким одкинуло після довгого бою англійські бригади, що перейшли Йордан через Ес-Саліт й наступали на Аман. Перший генерал-квартирмейстер Людendorф. У. Т. А.

Австрійське офіційне повідомлення. 5-го квітня.

В Венеції на південь від Фонтану-Секка одбито нічну атаку італійців. В Албанії коло Девелі не мали успіху ворожі атаки на австрійський ліній.

На могилу І. С. Левицького.

ВІВНИЦЯ, 6. Вічна пам'ять великому письменникові. Наш сум тяжкий і глибокий жаль провадять його до могили.

Спілка служачих подільського союзу.

Ласецький Кураніє.

В Петербурзі.

"Leipz. Abendzeit" від 28-го березня повідомляє:

В Петербурзі відбулося засідання совіту робітничих і салд. депутатів, на якому обговорювали факт ратифікації миру московським з'їздом. 342 голосами проти 126 діяльність московського з'їзду визнали справедливою. Того ж більшістю голосів постановлено провести негайну демобілізацію й одкинуто пропозицію Троцького про сформування нової революційної армії.

ОДЕСА, 5. З Яс повідомляють: партія Маргломана почала рішучу боротьбу з одиудомцями Братіану. Як заповідають, у прибічників Маргломана одиудмці Братіану купували по дуже високих цінах землі. Міські підприємства, та трамвай знаходились дякуючи системі протекцій і синекур в руках братіанців. Через це є думка націоналізувати румунський банк, який до цього часу має характер права того підприємства, а акції його знаходились у братіанців. Акції буде викуплено по номінальній вартості. Обговорюється також проект про націоналізацію страхових товариств та нафтових промислів.

РАДОМИСЛЬ, 5. Поміс усіх бунтівних поміщицьких земель було організовано своєчасно і повитий земельний комітет запросив до праці агрономів більше 30 чоловік. На першій засіданні цих інструкторів обговорювано справу досвіду поля і підкреслено, що всі поля будуть своєчасно засіяні. "Посівплоща" обіймає прислати 50 вагонів ріжкого масиля селянам, які за браком насіння не мають чим засіяти поля. Поміщикам поляшено трудову норму. Прв садбах дрібні маєтки остались при попередніх власниках. (У. Т. А.)

Всякі звістки.

— Бої з вїйськом Дутова. Виявляється, що бої між совітським вїйськом та вїйськом Дутова не припинились. В "Утр'ї Росії" знаходимо дешпує петр. тел. аг. від 25 го березня з Білоріцької:

Вілоріцьке совітське вїйсько взяло Верхнеуральськ. Революційне вїйсько почало бій на річці Муромка коло села Краснинського з отрядом дутовців.

Козакі станиці більшою частеною йдуть проти Дутова.

В селі Фаршати в Уральську, на загальному зібранні козаків, один з козаків, Смирнов убив ад'ютанта Дутова.

Невролог. На Кавказі умер бувш. управліячий державним банком і міністо фінансів І. П. Шінов. — Кн. Г. Львов. Рідні кн. Г. Львова звернулись до комісара юстиції з проханням повідомити про долю кн. Г. Львова.

26-го березня товариш комісара юстиції Красюков повідомив рідичів кн. Львова, що він зараз є в Катерибурзі, про нього ведуть дослід і про наслідки вік негайно сповістять їх.

Кн. Г. Львов—голова першого складу тимчасового уряду.

— Єврейська національна рада в Петербурзі. Призначений в Петербурзі всеросійський єврейський з'їзд одкладено на невідомий час. Через не, як повідомляє "Neie Zeit", всі єврейські партійні організації в Петербурзі постановили організувати тимчасову єврейську національну раду в Росії.

Театр і музика.

Відновлення праці Молодого Театру.

В п'ятницю 12 квітня відбудеться перша після большевизмського наїзду на Київ—вистава "Молодого Театру". Іде—"Іюлі" Юрія Жулавського в перекладі і режисурі Леся Курбаса. Декорації для п'єси зроблено по ескізах профес. академії мистецтв Войчука.

Концерт кантів.

Сьогодні, 7-го квітня, в Купецькому Зібранні, відбудеться концерт українських релігійних кантів. Виконуватимуть хор студентів унів. св. Волод. і слухачок В. Жін. К. Початок о 7 год. Квитка продається в Купецькому Зібранні.

Концерти українських кантів.

7 і 10 квітня 1918 р. в купецькому зібранні відбудуться два концерти українських кантів у виконанню хора студ. тн. св. Володимира і хора слухачок В. Жін. К. під орудою О. Коши-

ля. В програмі концерту увійшли канти, що неспівали канти. Початок концертів о 7 год. вечора. Вілети у Вл. Ідаковського.

Брати й громадяне

М. Київ.

Ми білоруси-біженці, що так зміцнилися у цій трьохлітній боротьбі, звертаємось до Вас за братньою допомогою.

Зробіть Ваші, кожен по своїх силах, лепти, щоб дати нам змогу вернутися до рідного краю, на свої давно залишені місця й узятися до мирної праці. Хай наш заклик до Вас не зостанеться без одгуку й задоволення нашої невідкладної мети, хай глибоше покладе вік у серця маленьких народів почуття братньої любови й прихильності, яких так потребуєм як тепер, так і в майбутньому.

По жертви приймають у всіх редакціях київських газет і в одній біженців білоруської організації (Лютеранська № 8 од 9 до 4 год. дня). Призвичаї жертводавців будуть опубліковані в газетах.

Правління білоруської організації.

Редактор Андрій Ніковський.

Оповідки.

Д-р. Колонійцев ліч. офісіє Сергій (606—914) і трішпер Гоголівська. 2а. Пр. 11—1 15—7, я. 22—0469—20

Д-р Черняк, спц. водолікарня для систем. лічення всякого року полових хвороб. Вел. Житомирська 16. 9—2 та 5—9. 12—0459—9

Два знаменитих автомобілі і одна торговельна вулиця будка продаються на складі півд.-зах. фр. Сорота м. Київ В. Васильківська № 63. 3—0551—2

Українець учителя шук. занятися з дорослим. Приходити 3—5 г. Михайлівська 7—6. 1—0553—1

КУРСИ НАВЧАННЯ НА ПИЛУЧИХ МАШИНАХ В першокласній школі, учать писати на маш. ріжк. ситет. Навчання та перенес. ведеться також і на УКРАЇНСЬКІЙ МОВІ. Зголошуватись можна щоденно опрім неділі від 9 до 8 години.

Ф. ОЛЕЙШМАН І А. КИРИЖНЕВ В. Володимирська 41 магаз. "Вядро" 8—672—2

Худож. ремісничі курси Є. Г. Коваленко

приймають учениць на ранішні та вечірні групи. КРИЙ, ШИТТЯ, ОБУВ І КАПЕЛЮХИ.

Караватська № 11, пом. 34, 2-й поверх. 10—611—

Негайно потрібен писар (хлопець або дівчина). Обовязкове знання української і німецької мови. Референція необхідна. Управління інтендантського річового складу. Київ, Петерська Цитадель № 15 за Лаврою, Звертатись 10-3 години. 2—680—1

Сьогодні БІГІ. Початок о 11 год. 30 м. д.

ПІВДЕННО ЗАХІДНЕ ТОВАРИСТВО Транспорту (Валок) і торгових складів

ТЕЛЕФОН 51—44 60—52 15—07 31—49

Виконуються всі операції по транспортух і очистці мит, оперуючи сіткою контор на місцях і великими складами, а також оборотом в Києві. До послуг багато агентів та шукання по лінії застряглих грузів. Прійом дублікатів адресованих в Катеринослав, Кременчуг, Гомель, Могилів для відправки водою в Київ з страхуванням в дорозі. Правління: Олександрівська № 8. (Поділ), одділ: Хрещатик № 22.

660

„Сарпатоl”

Знову новий спосіб для „КАПУТОЛЬ” знищує луку (перхоть) очищає, дезинфіцирує, скрепляє шкіру голови і тим запобігає випаданню і допомагає рости волосся.

Виятково право продажі належить фірмі у аптеках і аптечних крамницях. Аптека акц. т-ва „ФАРМАКОС” (був. Зейделя).

ЮРОТАТ Продається в його складах і в інших аптеках і аптечних крамницях. Аптека акц. т-ва „ФАРМАКОС” (був. Зейделя).

6—541—2

Друк. акц. т-ва „Петро Барський у Києві”. Хрещатик № 40.

НАЙДОРОЖЧЕ ПЛАЧУ ЗА БРИЛІАНТИ ПЕРЛИ І ДОРОГОЦІННЕ КАМІННЯ А. Я. ЗОЛОТНИЦЬКИЙ Проти почти Хрещатик № 23. Телефон 3-86. Куляю ріжні найстаріші річі Плачу аматорські ціни 1—537—1

В книгарні журн. „Українська Республіка”. Фундуліська 19. Продаються такі нові видання: К. Стеценко „Шевченкові”, кантата на мімічний хор за комп. фортеп. п. 1 карб. 50 к.—„Прометей” чоловічі хор 1 карб. 50 к. Попович. Граматика української мови ч. 1 п. 50 к. Неволовський. Граматка п. 85 к. Мапа України розм. 72 на 132 п. 5 карб. Як також: книжки з Галичини. 1—632—1

Уманська народна управа запрокує на посади директора, та учителя в учительську семінарію, котра має відкритися в уманському повіті. Прохання, відомості про освіту, та curriculum vitae належить надсилати по адресі: м. Умань на Київщині, народна управа. 3—681—1

Київська міська управа оповіщає, що в міській розсаднику Царського саду (за Штанго) одбудеться продаж ріжних питущих рослин, а також кан георгин, пелюрок цвітучої розсади і інших по уміркованим цінам. Справки по розації рослин можна одержувати в конторі агаданого розсадника. 3—548—3

Від штабу вїйськового отряду по охороні міста КИІВА.

Для виписки як найточнішого числа збитих та по звїрски замучених большевиками в місті Києві та його околицях з 24 січня н. р.: офіцерів, солдатів і вїльних козаків, тайдамів, урядовців, лікарів, учнів та в загальї всіх громадян: Штаб отряду щиро прохає вважливих родичів, вїйскові часті, шпіталі, і громадські, державні і інші установи, та вважати всіх громадян, дані на окремих листах впаперу по можливості згідно з відомості про кожну жертву:

- 1) Чин (стан) громадське становище як звали по саткові.
2) Де служив останній раз?
3) Де жив перед убиством (вулиця ч.
4) Місце поєганого мешканця.
5) Семейне становище, склад родин.
6) Число, місяць і година, коли збито.
7) Де вбито?
8) При яких обставинах?
9) Хто збив (матроси, солдати чи червоні сирдики і т. інш.)
10) Призвище і адреса убивці.
11) Де сховано.
12) Хто ховав.
13) Коли сховано.
14) Інші відомості.

Відповідь на листах складати в тій черзі, в якій поставлено питання і за цілже номером. Проти номера питання, по якому нема відомості, писати „не знаю”. Кожний лист повинен бути за підписом того громадянина, який дає ці відомості з зазначенням своєї адреси. За невідомі жертви всім призвища писати примітку? Відомості подавати на Прорізу вул. ч 23 в Штаб Вїйськового Отряду. ШТАБ ОТРЯДА. 4—666—4